

Аналіз українського політичного дискурсу

Антоніна Заяць¹, Андрій Романюк²

1. Кафедра прикладної лінгвістики, Національний університет “Львівська політехніка”, УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12,
E-mail: tonya-zayats@yandex.ru

2. Кафедра систем автоматизованого проектування, Національний університет “Львівська політехніка”, УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12,
E-mail: anrom@polynet.lviv.ua

For the last decades the interest to the political language study in its different aspects has rapidly grown. All the researches in this field pursue both theoretical and practical aims. The purpose of this work is to develop a program that uses a series of dictionaries to search a passage for serten semantic features on the basis of Ukrainian political discourse.

Ключові слова – політичний дискурс, аналіз політичної мови, мова і політика, текстовий аналізатор, корпус політичних промов.

I. Вступ

В сучасній політичній науці спостерігається зростання інтересу до проблематики політичної мови. Це пов'язано з розширенням сфери політичної комунікації, зростанням ролі інформаційного впливу в сучасній політичній практиці, де, як відомо, мова завжди була і залишається одним з найважливіших засобів передачі інформації.

Хоча функціонування мови в політиці здавна було предметом дослідження, однак і нині не існує чіткого розуміння ні самого поняття політичної мови, ні сфери дослідження цього феномена. В першу чергу це пов'язано з тим, що аналіз політичної мови перебуває в центрі уваги представників багатьох наук – філософів, лінгвістів, політологів, психологів, соціологів тощо. Це обмовлює значне розмаїття в підходах до її вивчення.

II. Основна частина

Термін «політична мова» не є сьогодні загальноприйнятим. Поряд існують такі визначення, як «мова політики», «політичний дискурс». За А.Н. Барановим, «політичний дискурс» – це сукупність усіх мовних актів, які використовуються в політичних дискусіях, а також правил публічної поведінки, які оформилися згідно з існуючими традиціями та отримали перевірку досвідом.

Проблеми та особливості політичної комунікації взагалі та політичної мови зокрема досліджуються переважно в західній політичній науці. Серед найбільш відомих зарубіжних дослідників різних аспектів політичної мови можна назвати Н. Ферклафа, Дж. Вілсона, М. Гейза, Р. Дентона, Дж. Вудворда, М. Шапіро, М. Еделмана, П. Коркорана. Особливого значення західні науковці надають дослідженню комунікативних здібностей, вербальної поведінки особистості та аналізу мови політичних діячів. Досить

популярними стали спроби виявити особистісні якості політиків та мотиви їх поведінки за допомогою систематичного аналізу текстів їх промов, виступів, інтерв'ю (дослідження Д. Вінера, В. Вейнтрауба, Є. Ширяєва, Л. Зігельмена).

Не залишається без уваги і мовна поведінка українських політиків. Так, К. Головинський застосував методи лінгвістично-психологічного аналізу до текстів деяких українських політиків. У своїх розвідках він ставить за мету проаналізувати офіційні виступи, промови, заяви, інтерв'ю цих політиків і на основі цього побудувати картину їх бачення зовнішнього світу та отримати можливість передбачити їх майбутню поведінку.

Особливе місце у вивченні політичної мови займають дослідження українських фахівців В.В.Петренко, Л.А.Нагорна, А.Д. Дуличенко, В.В.Дубичинский, О. Білий та ін.

Американський вчений Родерік Харт створив програму – текстовий аналізатор – Diction 6.0, яка опрацьовує корпус політичних промов президентів США та за розробленими формулами визначає у даних промовах рівень певних семантичних характеристик.

Метою даної роботи є проведення схожого дослідження на основі українського політичного дискурсу, тобто, аналіз промов українських політиків та виокремлення конкретних семантичних характеристик через дослідження використання певних мовних конструкцій.

Висновок

Отже, для останніх десятиріч характерним є інтенсивне вивчення проблеми політичної мови в різних її аспектах. Дослідження соціологів, психологів, лінгвістів, філософів, політологів здійснюються з різних загальнотеоретичних позицій і переслідують як суто теоретичні, так і практичні цілі. На сьогодні теоретико-політологічний та практично-прикладний зміст досліджень політичної мови становлять такі проблеми, як співвідношення мови і влади, взаємовідносини мови й ідеології, особливості соціально-політичної лексики, мова як інструмент впливу на масову свідомість, специфіка мовного впливу в політичній пропаганді, рекламі, засобах масової інформації, в публічному мовленні політичних діячів, особливості індивідуальної мовної поведінки політиків.

Література

1. Вікторія Петренко. Політична мова як предмет наукового дослідження. Журнал «Політичний менеджмент» №4 (49), 08.2011.
2. О.Ю. Шавардова. Політична мова в аспекті політичної комунікації. Вісник СевДТУ. Вип. 91: Політологія: зб. наук. пр. — Севастополь: Вид-во СевНТУ, 2008.